

สารบัญ

	หน้า
กิตติกรรมประกาศ	ค
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ช
สารบัญตาราง	ฉ
สารบัญภาพ	ฅ
บทที่ 1 บทนำ	1
1.1 ที่มาและความสำคัญของปัญหา	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา	5
1.3 สมมุติฐาน	5
1.4 นิยามศัพท์	5
1.5 ขอบเขตในการศึกษา	6
1.6 การทบทวนแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	6
1.7 กรอบแนวคิดในการศึกษา	25
1.8 ระเบียบวิธีวิจัย	28
1.9 การนำเสนอเนื้อหา	30
บทที่ 2 บริบทของพื้นที่ศึกษา	32
2.1 ลักษณะทางกายภาพ	33
2.2 ความสำคัญทางประวัติศาสตร์	36
2.3 สภาพปัจจุบันของพื้นที่โบราณสถานในเขตเมืองเก่า	46
2.4 การเลือกกลุ่มตัวอย่างประชากร	49
2.5 สิทธิในการครอบครองที่ดิน	56
2.6 ลักษณะของประชากร	65
2.7 ลักษณะของที่อยู่อาศัย	83
2.8 ระบบสาธารณูปโภค	90
2.9 สรุป	97

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 3 พัฒนาการในการตั้งถิ่นฐานของชุมชนแออัดในพื้นที่เมืองเก่า	98
3.1 พัฒนาการในการตั้งถิ่นฐานของชุมชนแออัดในพื้นที่เมืองเก่า	98
3.2 ปัจจัยที่มีผลต่อการขยายตัวของชุมชนแออัดในเขตโบราณสถาน	127
3.3 สรุป	135
บทที่ 4 ความสลับซับซ้อนและความขัดแย้งเกี่ยวกับสิทธิในทรัพยากรที่ดิน	136
4.1 ความสัมพันธ์ของชุมชนแออัดกับการใช้ที่ดินในเขตเมืองเก่าลำปาง	136
4.2 กฎกติกาการใช้ที่ดินของชุมชนในพื้นที่เมืองเก่า	156
4.3 ความสลับซับซ้อนของสิทธิในทรัพยากรที่ดินเขตโบราณสถาน	165
4.4 ความขัดแย้งในการจัดการชุมชนแออัดในพื้นที่เมืองเก่า	212
4.5 แนวทางการจัดการความขัดแย้งของชุมชนแออัดในพื้นที่เมืองเก่า	214
4.6 สรุป	216
บทที่ 5 การมีส่วนร่วมในการจัดการชุมชนแออัดในเขตโบราณสถาน	217
5.1 พัฒนาการของการมีส่วนร่วมในการจัดการชุมชนแออัด ในเขตโบราณสถาน	217
5.2 การมีส่วนร่วมในการจัดการชุมชนแออัดในเขตโบราณสถาน	221
5.3 สรุป	243
บทที่ 6 สรุปผลการศึกษา ข้อเสนอเชิงทฤษฎีและข้อเสนอแนะ	244
6.1 สรุปผลการศึกษา	244
6.2 ข้อเสนอเชิงทฤษฎี	261
6.3 ข้อเสนอแนะ	270
บรรณานุกรม	272
ภาคผนวก	
ภาคผนวก ก แบบสอบถามเพื่อการทำวิทยานิพนธ์	279
ภาคผนวก ข แบบนำสัมภาษณ์สำหรับชาวบ้าน	290
ภาคผนวก ค แบบนำสัมภาษณ์สำหรับเจ้าหน้าที่หน่วยงานรัฐ	293
ประวัติผู้เขียน	

สารบัญตาราง

ตาราง	หน้า
1.1 การแบ่งระดับการมีส่วนร่วมแบบขั้นบันได	23
2.1 วัดค่าภายในเขตเมืองเขากลางคันคร รุ่นที่ 1	43
2.2 ชุมชนแออัดในพื้นที่เมืองเก่าเขากลางคันคร รุ่นที่ 1	49
2.3 การครอบครองที่ดินของชุมชนแออัดในพื้นที่เมืองเก่า	52
2.4 การครอบครองที่ดินของกลุ่มตัวอย่างประชากรในชุมชนแออัดในพื้นที่เมืองเก่า	53
2.5 การได้รับเอกสารสิทธิของชาวบ้านในพื้นที่เมืองเก่า	57
2.6 การได้รับสิทธิในที่ดินของชาวบ้านในพื้นที่เมืองเก่า	59
2.7 ราคาซื้อ – ขายที่ดินในพื้นที่เมืองเก่า โดยไม่มีเอกสารสิทธิที่ดิน	60
2.8 ราคาเช่าที่ราชพัสดุจากกรมธนารักษ์ในพื้นที่เมืองเก่า	62
2.9 ราคาเช่าที่วัดจากกรมการศาสนาในพื้นที่เมืองเก่า	64
2.10 เพศ	66
2.11 อายุ	67
2.12 การศึกษา	68
2.13 อาชีพ	69
2.14 รายได้เฉลี่ยของครัวเรือนต่อเดือน	71
2.15 วิธีเดินทางไปทำงาน	72
2.16 ระยะทางจากบ้านไปทำงาน	73
2.17 จำนวนสมาชิกในครัวเรือน	74
2.18 ระยะเวลาที่อยู่อาศัยในชุมชน	76
2.19 ภูมิฐานะ	77
2.20 สาเหตุที่ย้ายเข้ามาอยู่ในชุมชน	78
2.21 ผู้ที่ชักชวนให้เข้ามาอยู่อาศัยในชุมชน	80
2.22 ภาระหนี้สินของครัวเรือน	81
2.23 แหล่งเงินกู้	82

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตาราง	หน้า
2.24 จำนวนเงินกู้	84
2.25 จำนวนที่อยู่อาศัยในเขตโบราณสถาน	85
2.26 ลักษณะของที่อยู่อาศัยในเขตโบราณสถาน	87
2.27 วัสดุที่ใช้ในการสร้างบ้าน	88
2.28 ขนาดพื้นที่ครอบครอง	89
2.29 การใช้ประโยชน์ในที่ดิน	91
2.30 เหตุผลในการเลือกที่ตั้งของชุมชน	92
2.31 แหล่งน้ำใช้	93
2.32 แหล่งของแสงสว่าง	95
2.33 การจัดการขยะในชุมชน	96
3.1 ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อการขยายตัวทางพื้นที่ของชุมชนแออัด	128
4.1 การใช้ที่ดินในพื้นที่เมืองเก่าเขตกลางคันคร รุ่นที่ 1 ในปี พ.ศ. 2495	139
4.2 การเข้าไปตั้งถิ่นฐานในพื้นที่เมืองเก่าเขตกลางคันคร รุ่นที่ 1 ในปี พ.ศ. 2495	141
4.3 การใช้ที่ดินในพื้นที่เมืองเก่าเขตกลางคันคร รุ่นที่ 1 ในปี พ.ศ. 2517	144
4.4 การเปลี่ยนแปลงการใช้ที่ดินในพื้นที่เมืองเก่า ในช่วงปี พ.ศ. 2495 – 2517	144
4.5 การเข้าไปตั้งถิ่นฐานในพื้นที่เมืองเก่าเขตกลางคันคร รุ่นที่ 1 ในปี พ.ศ. 2517	146
4.6 การใช้ที่ดินในพื้นที่เมืองเก่าเขตกลางคันคร รุ่นที่ 1 ในปี พ.ศ. 2539	149
4.7 การเปลี่ยนแปลงการใช้ที่ดินในพื้นที่เมืองเก่า ในช่วงปี พ.ศ. 2517 – 2539	149
4.8 การเข้าไปตั้งถิ่นฐานในพื้นที่เมืองเก่าเขตกลางคันคร รุ่นที่ 1 ในปี พ.ศ. 2539	151
4.9 การใช้ที่ดินในพื้นที่เมืองเก่าเขตกลางคันคร รุ่นที่ 1 ในปี พ.ศ. 2548	154
4.10 การเปลี่ยนแปลงการใช้ที่ดินในพื้นที่เมืองเก่า ในช่วงปี พ.ศ. 2539 – 2548	154
4.11 การเข้าไปตั้งถิ่นฐานในพื้นที่เมืองเก่าเขตกลางคันคร รุ่นที่ 1 ในปี พ.ศ. 2548	156
4.12 สรุปความสลับซับซ้อนของสิทธิในทรัพยากรที่ดินเขตโบราณสถาน	211
5.1 การมีส่วนร่วมในการประชุม เพื่อร่วมกันค้นหาปัญหา และสาเหตุของปัญหา	225
5.2 การมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น และเสนอแนะเกี่ยวกับสาเหตุและปัญหา	226
5.3 การมีส่วนร่วมในการพิจารณา วางแผนเพื่อกำหนดวิธีการ โครงการ และกิจกรรม	227

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตาราง	หน้า
5.4 การมีส่วนร่วมในการเข้าร่วมดำเนินการ หรือกิจกรรมการจัดการชุมชนจาก แผนงานที่ชุมชนร่วมกันกำหนดขึ้น	228
5.5 การมีส่วนร่วมในการเข้าร่วมเป็นคณะกรรมการ และคณะทำงาน เพื่อประสานงานภายในชุมชน และในระดับเครือข่ายชุมชน	229
5.6 การมีส่วนร่วมในการได้รับสิทธิการเช่าที่ดินในระยะยาว เพื่อสร้างความมั่นคง ในการครอบครองในที่ดินเดิม	230
5.7 การมีส่วนร่วมในการได้รับสิทธิกู้เงินจากสหกรณ์ออมทรัพย์ชุมชน เพื่อนำเงินไปปรับปรุง ต่อเติมบ้านเรือน และปรับปรุงชุมชน	231
5.8 การมีส่วนร่วมสร้างชุมชนให้เข้มแข็ง และการเข้าไปดำเนินการจัดการชุมชน โดยชุมชนเอง	232
5.9 การมีส่วนร่วมในการประสานงาน และร่วมมือกับหน่วยงานรัฐเพื่อ คลี่คลายความขัดแย้ง	233
5.10 การมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผล และพิจารณากิจกรรมการ ดำเนินงานโครงการบ้านมั่นคงว่ามีความสำเร็จ หรือล้มเหลว	234
5.11 การมีส่วนร่วมเป็นคณะกรรมการในการติดตามและประเมินผลการดำเนินงาน โครงการบ้านมั่นคง	235
5.12 การมีส่วนร่วมพิจารณาถึงประโยชน์ที่ได้รับ ผลดี ผลเสีย จากโครงการบ้านมั่นคง	236
5.13 การมีส่วนร่วมในการปรับปรุงแผนงาน นโยบาย หรือเงื่อนไขของการจัดการ ชุมชนในโครงการบ้านมั่นคง	237
5.14 สรุปรูปแบบการมีส่วนร่วมของชุมชนในโครงการบ้านมั่นคง	238
5.15 การทดสอบความสัมพันธ์ของรูปแบบและระดับการมีส่วนร่วมของชุมชน	242

สารบัญภาพ

ภาพ	หน้า
1.1 กรอบแนวคิดในการวิจัย	26
2.1 พื้นที่เมืองเก่าในเขตเทศบาลนครลำปาง อำเภอเมือง จังหวัดลำปาง	34
2.2 การใช้ที่ดินในพื้นที่เมืองเก่าเขลางค์นคร รุ่นที่ 1 ปี พ.ศ. 1223	37
2.3 องค์ประกอบของเมืองเก่าเขลางค์นคร รุ่นที่ 1	39
2.4 วัดในพื้นที่เมืองเก่าเขลางค์นคร รุ่นที่ 1	42
2.5 เส้นทางคมนาคมภายในพื้นที่เมืองเก่าเขลางค์นครรุ่นที่ 1	45
2.6 สภาพของโบราณสถานในพื้นที่เมืองเก่าเขลางค์นครรุ่นที่ 1 ในปี พ.ศ. 2548	47
2.7 ชุมชนแออัดในเมืองเก่าเขลางค์นคร รุ่นที่ 1	50
4.1 การตั้งถิ่นฐานของชุมชนและการใช้ประโยชน์ที่ดินในพื้นที่เมืองเก่าเขลางค์นคร รุ่นที่ 1 ในช่วงปี พ.ศ. 2478-2503	138
4.2 การตั้งถิ่นฐานของชุมชนและการใช้ประโยชน์ที่ดินในพื้นที่เมืองเก่าเขลางค์นคร รุ่นที่ 1 ในช่วงปี พ.ศ. 2504-2518	143
4.3 การตั้งถิ่นฐานของชุมชนและการใช้ประโยชน์ที่ดินในพื้นที่เมืองเก่าเขลางค์นคร รุ่นที่ 1 ในช่วงปี พ.ศ. 2519-2546	148
4.4 การตั้งถิ่นฐานของชุมชนและการใช้ประโยชน์ที่ดินในพื้นที่เมืองเก่าเขลางค์นคร รุ่นที่ 1 ในช่วงปี พ.ศ. 2547-2548	153

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

Copyright © by Chiang Mai University

All rights reserved